

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 841
van **TOM ONGENA**
datum: 6 juli 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Toerisme in eigen land - Kano- en kajakvaart op de Kleine Nete

Naar aanleiding van de coronacrisis zal er omwille van reisbeperkingen deze zomer meer vraag zijn naar vakantie in eigen land en daarbij horen natuurlijk ook buitenactiviteiten waarbij men van de natuur kan genieten. Een van deze activiteiten is de kano- en kajakvaart op de Kleine Nete in de Kempen, die de laatste jaren enorm aan populariteit gewonnen heeft. Ook dit deel van de toeristische sector verdient het om ondersteund te worden na deze moeilijke periode, en met het oog op het creëren van een positieve gebruikerservaring en een verhoogde toegankelijkheid is het belangrijk om in te zetten op comfort en veiligheid voor, tijdens en na de afvaart.

Door de aanhoudende droogte en lage grondwaterpeilstanden waren de waterpeilen van de Kleine Nete de afgelopen jaren erg laag, wat tot meerdere moeilijkheden leidde voor het afvaren met kano/kajak van de rivier. Zo zijn de steigers die gebruikt worden bij het in- en uitstappen van de vaartuigen te hoog, wat leidt tot onveilige situaties voor vooral senioren, personen met beperkingen en jonge kinderen. De lage waterpeilen creëren ook ideale omstandigheden voor botulisme en blauwalgen, wat erg gevaarlijk kan zijn voor mens en dier. Men loopt bij deze waterstand ook het risico dat de bodem van de Nete beschadigd raakt bij de afvaart.

1. Drie jaar geleden werden de steigers gerenoveerd, waarbij de kano- en kajakverhuurders aangaven om ze met 50cm te verlagen zodat de veiligheid bij het in- en uitstappen gegarandeerd kon worden voor alle gebruikers. De steigers werden echter maar met 10-20 cm verlaagd.
 - a) Waarom werd ervoor geopteerd om de steigers maar beperkt te verlagen?
 - b) Men geeft in communicatie met de verhuurders aan dat men ervoor koos de bestaande onderbouw te behouden.

Kon er omwille van technische redenen geen verdere verlaging toegepast worden en wat waren deze redenen?
 - c) Men geeft in communicatie aan dat de kosten van deze renovatie 81.000 euro bedroegen en dat een algehele renovatie te hoge kosten met zich meebracht.
 - d) Wat waren de geraamde kosten indien men wel voor algehele renovatie gekozen had?
2. Om het probleem van de lage waterstand aan te pakken, en de daaruit voortvloeiende moeilijkheden, zijn de verhuurders al jaren vragende partij om de

stuwen bij lage waterstand te sluiten zodat het waterniveau kan stijgen. Ook het ecologisch en landbouwbeleid zou daar baat bij hebben.

- a) Waarom wordt het stuwbeleid niet aangepast om zo de lage waterstand aan te pakken?
 - b) Men geeft in communicatie met de verhuurders aan dat in het kader van het anti-verdrogingsbeleid de mogelijkheden van een peilverhoging onderzocht worden. Wat is de stand van zaken in dit onderzoek? Welke pistes worden onderzocht om het waterniveau op peil te houden?
3. De kano- en kajakverhuurders gaven ook aan dat het soms moeilijk is om problemen aan te kaarten, gezien hun precare statuut. In de 'overeenkomst kano- en kajakvaart op de Kleine Nete' van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) wordt in punt 3.2 bepaald dat de overeenkomst herzien kan worden wanneer er op basis van de evaluatie een bijsturing gevraagd wordt of er inbreuken vastgesteld worden die gekoppeld zijn aan artikel 3.1, de monitoring. Daarbij meent VMM te moeten nagaan hoeveel vaarders er zijn en welke klachten er gerapporteerd worden. Dit moet ook te allen tijde raadpleegbaar zijn. Op basis hiervan kan men stellen dat de overeenkomst eigenlijk op elk moment kan worden herzien, wat kan leiden tot een opzegging van de overeenkomst.

Deze overeenkomst zorgt voor heel wat onzekerheid bij de verhuurders aangezien de toelating voor kano- en kajakvaart zonder veel opzeggingsmodaliteiten opgezegd kan worden door de VMM. De VMM gaf ook aan dat de verhuurders zelf konden investeren in het verlagen van de steigers. De hogere kosten weerhielden de VMM er naar eigen zeggen van dit zelf te doen maar de overeenkomst stimuleert de verhuurders ook niet om deze kosten te dragen gezien het risico dat ze er maar beperkte tijd gebruik van kunnen maken.

Is er een mogelijkheid om deze overeenkomst te herzien zodat verhuurders meer garanties hebben voor het voortbestaan van hun onderneming en voor de bescherming van eventuele investeringen?

ANTWOORD

op vraag nr. 841 van 6 juli 2020

van **TOM ONGENA**

1. Bij de vernieuwing van de steigers werd er voor geopteerd om de bestaande onderbouw te behouden. Op die manier kon de renovatie kosteneffectief uitgevoerd worden. Een nadeel van deze keuze is dat de steigers maar in beperkte mate verlaagd konden worden.

De kostprijs van de renovatie bedroeg inderdaad ongeveer 81.000 €. Een volledige vernieuwing van de steigers zou de kostprijs minstens verdubbeld hebben.

2. De stuwen werden historisch voorzien aan de watermolens en hebben als doel om het water op te stuwen in functie van de werking van deze watermolens. De opstuwing van deze stuwen heeft vooral een lokaal effect tot enkele honderden meters opwaarts van de historische watermolens/stuwen. Meer opwaarts hebben de stuwen als gevolg van het verval van de waterloop geen effect meer. De instelling van een hoger stuwpeil zou dan ook maar een effect op een beperkt traject hebben. Een hogere instelling van de stuwen heeft ook een impact op de aanwezige visdoorgangen. De instelling van een hoger stuwpeil vergt zowel aanpassingen aan de stuw als aan de visdoorgangen. De ingreep is dan ook niet eenvoudig realiseerbaar.

De VMM onderzoekt momenteel het effect van een hoger stuwpeil en een verhoging van de drempels van de visdoorgang met het oppervlaktewatermodel van de Kleine Nete. Ook de impact op de verschillende doelstellingen in het gebied zullen hierbij onderzocht worden. Daarnaast moet ook de technische haalbaarheid en de kostprijs van de verhoging van de visdoorgang en de stuw nagegaan worden.

Naast de droogte van de voorbije jaren is ook de afname van de densiteit aan waterplanten in de Kleine Nete een belangrijke oorzaak van de lagere peilen. Deze afname wordt onder meer veroorzaakt door de massale aanwezigheid van de Chinese wolhandkrab. Door de plaatsing van een krabbenvaart te Grobbendonk doet de VMM inspanningen om deze populatie in te perken. Het voorbije jaar werd een beperkt herstel van de waterplanten vastgesteld.

3. Met de "overeenkomst kano- en kajakvaart op de Kleine Nete" wordt naar een evenwicht gezocht tussen recreatief medegebruik, het beheer van de waterloop en de ecologische doelstellingen voor de Kleine Nete en het omliggende valleigebied.

De Kleine Nete is aangeduid als speerpuntgebied in het stroomgebiedbeheerplan. Concreet betekent dit dat op korte termijn gestreefd wordt naar de realisatie van de goede ecologische toestand in uitvoering van de Europese Kaderrichtlijn Water. Meerdere trajecten van de Kleine Nete zijn bovendien gelegen in EU Habitatrichtlijngebied. Het is dan ook evident dat er moet over gewaakt worden dat activiteiten in of naast de waterloop de realisatie van de ecologische doelstellingen niet verhinderen.

Met de overeenkomst en de afspraken over kanovaart op de Kleine Nete zorgen de verschillende overheden (Agentschap voor Natuur en Bos, Sport.Vlaanderen, de Vlaamse Milieumaatschappij, de betrokken gemeentebesturen) er voor dat de recreatieve mogelijkheden benut worden zonder dat dit een negatieve impact heeft op de ecologische doelstellingen. Bij een eventuele actualisatie van de overeenkomst zal dit steeds een belangrijke voorwaarde blijven.